

FAQ over AGEM

Wat is de aanleiding voor het oprichten van AGEM?

De opwekking van duurzame energie loopt nog niet zo'n vaart, ook niet in de Achterhoek. En zeker de wat grotere initiatieven, ook van bestaande energiebedrijven komen nog niet van de grond. Toch hebben we in de Achterhoek met elkaar duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd. De AGEM draagt bij om die doelstellingen te realiseren.

Vanuit het Akkoord van Groenlo (Tafel van Groenlo) en inmiddels de Achterhoekse Agenda 2020 hebben de deelnemers van de Tafel van Groenlo (de 4 O's: ondernemingen, overheden, onderwijs- en onderzoeksinstellingen) de ambitie uitgesproken om in 2030 energieneutraal te worden. Aan de Tafel van Groenlo is het idee van een Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM) ontstaan. Op verzoek van de deelnemers van de Tafel van Groenlo hebben de acht Achterhoekse gemeenten en de Regio Achterhoek een vervolgstap gezet naar realisatie van het idee van AGEM.

Wat willen we met de AGEM bereiken?

AGEM is een middel om een aantal verschillende doelstellingen versneld te helpen realiseren voor de Achterhoek, waaronder:

- In 2030 energieneutraal zijn: AGEM is het middel om hier te komen doordat zij de lokale opwekking van duurzame energie faciliteert en daarnaast energiebesparing stimuleert.
- Stimuleren van de regionale economie, werkgelegenheid en innovatie.

Met alle activiteiten van AGEM wordt er geïnvesteerd in energiebesparing en in de opwekking van lokale duurzame energie, waardoor het geld, de kennis en de werkgelegenheid in de eigen regio blijft. Dus een schone, betrouwbare en betaalbare energievoorziening in en uit onze eigen regio.

Waarom is de AGEM nodig?

De benodigde duurzame energievoorziening om tot energieneutraliteit te komen, komt moeizaam tot stand.

Er is sprake van marktfalen dat opgelost zou moeten worden met behulp van - onder meer - instrumenten als de AGEM. Om enkele voorbeelden en redenen van marktfalen te noemen:

- Ondernemers missen een partij die de door hen geproduceerde duurzame energie kan afnemen en kan leveren aan burgers, bedrijven et cetera. Hierdoor zijn zij beter in staat om financiën rond te krijgen bij banken.
- In de huidige energiemarkt betalen de grootverbruikers relatief lage tarieven en belasting waardoor grootschalige opwek nauwelijks van de grond komt.
- de internationaal opererende energiebedrijven hebben geen belangstelling om de lokale productie in de Achterhoek te (helpen) realiseren. Dit kan vanuit strategische overwegingen zijn, vanwege rendementseisen of doordat partijen de financiering niet rond krijgen.

Wat gaat de AGEM doen?

De AGEM zal energie gaan leveren, groene stroom en gas, en zal ook de lokale productie ervan stimuleren en helpen realiseren. De AGEM heeft ook de taak om alle organisatorische, juridische en andere drempels weg te nemen en krijgt een rol als facilitator van lokale duurzame energieprojecten.

Hoe bijzonder is de AGEM en haar doelstelling eigenlijk?

Als dit lukt, is het echt fantastisch. Regio-energieneutraal is in Nederland nog niet gelukt. Maar ook op andere vlakken is de AGEM uniek. De deelnemende gemeenten, het onderwijs, (industriële en agrarische) bedrijven en ook de bewoners in de Achterhoek spelen een cruciale rol. We doen het samen. Dit is ook waarmee AGEM zich onderscheidt van andere energiebedrijven: het is Echt Achterhoek.

Is AGEM niet bezig met pionierswerk?

Het concept van de AGEM is inderdaad nieuw voor de Achterhoek. Maar van echt pionierswerk is geen sprake, omdat in Nederland al verschillende soortgelijke initiatieven de kop op zijn gestoken. Daaruit kunnen de nodige lessen worden getrokken. Het feit dat er nog geen energiecoöperaties zijn die zich expliciet op de Achterhoek richten, is juist. Maar anders zou de AGEM ook geen bestaansrecht hebben gehad.

Wat worden de kernactiviteiten van AGEM?

Om de energietransitie mogelijk te maken, zijn er vier beoogde bedrijfsactiviteiten binnen AGEM:

AGEM Levering: een duurzaam energiebedrijf dat vraag en aanbod van Achterhoekse duurzame energie managed en een duurzaam lokaal alternatief is voor consumenten en bedrijfsleven.

AGEM Energiebesparing (energieloket): Professioneel advies, wijkaanpak en kennisbundeling om Achterhoekse bedrijven markt te bieden en de markt te laten besparen in de bestaande bouw.

AGEM Ontwikkeling: Stimuleren en faciliteren van het ontwikkelen van lokale duurzame energie productie projecten. Ook bestaande initiatieven kunnen aansluiting zoeken bij AGEM.

AGEM Exploitatie: Stimuleren en faciliteren van het exploiteren van lokale duurzame energie productie projecten. De exploitatie van energie-installaties ligt in eerste instantie bij de Achterhoekse ondernemers zelf. AGEM gaat alleen zelf energie-installaties exploiteren als Achterhoekse bedrijven dit zelf (nog) niet kunnen of willen. Ook bestaande initiatieven kunnen aansluiting zoeken bij AGEM.

Verder verzorgt AGEM ook de lobby naar Den Haag en Brussel voor aangepaste wet- en regelgeving en het ontsluiten van mogelijke subsidies.

Levert AGEM al direct Achterhoekse energie?

AGEM levert niet vanaf uur één Achterhoekse energie. Dat is nog niet meteen mogelijk, maar het is wel de ambitie.

Wat wordt de organisatiestructuur van AGEM?

De AGEM Coöperatie wordt een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid. Dit betekent dat de leden (een in de AGEM participerende gemeente wordt lid van de AGEM Coöperatie U.A.) niet aansprakelijk zijn bij een financieel tekort. Er is geen verhaalsrecht op de leden. De uitgesloten aansprakelijkheid wordt in de statuten vastgelegd. De aansprakelijkheid van de coöperatie ligt bij het bestuur. Het bestuur wordt aangewezen door de leden en kan bestaan uit zowel leden als niet-leden.

Voor wat betreft het stemrecht van de leden binnen de coöperatie zet de AGEM Coöperatie de coöperatieve gedachte voort door het principe van "één lid, één stem" (en dus niet afhankelijk van het per lid ingebrachte startkapitaal).

Waarom zitten er alleen (lokale) overheden in AGEM Coöperatie?

Er moet nu een start gemaakt worden met een nieuwe organisatie. Deze nieuwe organisatie is geen doel op zich, maar een middel om de lokale opwek aan te zwengelen. Dus dat bij de start alleen overheden in de coöperatie zitten, is tijdelijk. Totdat de markt het zelf oppakt. De overheid gaat kortom niet op de stoel van de ondernemer zitten, maar is de aanjager.

Wat als niet alle regiogemeenten participeren in AGEM?

AGEM is voor en door de Achterhoek en geeft inhoud aan de ambities van de regio, zoals deze verwoord staan in het Akkoord van Groenlo. Dit akkoord wordt door alle gemeente gesteund en gedragen. Uitgangspunt is dan ook dat alle 8 regiogemeenten participeren in AGEM.

Voor het oprichting van AGEM Coöperatie zijn minimaal twee leden nodig. Als een gemeente besluit niet deel te nemen aan de AGEM, staat dit de oprichting niet in de weg.

Wie zijn de partners van AGEM?

We rekenen alle partijen in de Achterhoek tot ons partnernetwerk, waaronder de ondertekenaars van de Achterhoek Agenda 2020. Ondernemingen, overheden, onderwijsinstellingen en onderzoeksinstituten zullen - al dan niet als onderdeel van de verschillende werkplaatsen - een bijdrage leveren aan de energietransitie en de ontwikkeling van een duurzaam vitale regio.

Gaat AGEM op de stoel van de ondernemer zitten?

Nee. AGEM gaat onder meer de Achterhoekse bedrijven faciliteren om duurzame energieopwekking van de grond te krijgen. Als overheid zitten we dan ook niet op de stoel van de Achterhoekse ondernemer, wij faciliteren de Achterhoekse ondernemers. Als overheid zijn we de aanjager voor een schone, betrouwbare en betaalbare energievoorziening door en voor onze eigen regio.

Gaat AGEM concurreren met andere energiemaatschappijen?

De aandelen NUON zijn net verkocht en beginnen we nu opnieuw een eigen energiebedrijf? Het antwoord is zowel ja als nee. Ja, omdat AGEM inderdaad qua activiteiten (levering en productie) lijkt op de reguliere energiebedrijven. Nee, omdat de focus bij de AGEM ligt op het faciliteren van Achterhoekse ondernemers om lokale, duurzame energie opwek projecten op te zetten.

Dus als overheid worden we een bedrijf?

Het is niet de bedoeling dat AGEM winst gaat maken. De opbrengst zal (deels) worden gebruikt voor andere producten, diensten en behoeften zodat Achterhoekse bedrijven een gezonde ontwikkeling kunnen doormaken en er wellicht nieuwe bedrijven kunnen worden gestart.

Met de opbrengst kan bijvoorbeeld ook worden gestimuleerd dat jongeren een opleiding kunnen volgen in energiegerelateerde beroepen die zij vervolgens in de Achterhoek kunnen uitoefenen.

Het mes snijdt aan vele kanten.

Kan de AGEM een goede bedrijfsvoering opbouwen?

Voor een gezonde bedrijfsvoering en financiële zelfstandigheid van de AGEM is het van belang dat er voldoende klanten worden aangetrokken. Voor voldoende opbrengsten uit de verkoop van duurzame energie is ordegrrootte is dan 6-10.000 klanten met een energieverbruik vergelijkbaar met een huishouden (dit is 5 tot 10 % van alle huishoudens in de Achterhoek). Op basis van ervaringen elders (o.a. Texel Energie, ADEM Houten BV, DeA Apeldoorn en NHEC) verwachten wij dat de schaal van de Achterhoek groot genoeg is om dit aantal te kunnen bereiken op middellange termijn.

De inkomsten van AGEM moeten komen uit het energiebedrijf (marge uit het leveren van energie; op termijn € 300.000 tot € 500.000) en de ontwikkelingpoot (marge uit investeringen in lokale opwek projecten).

Waarvoor is het startkapitaal voor AGEM bedoeld?

De bijdrage aan het startkapitaal dat aan alle Achterhoekse gemeente wordt voorgelegd is te omschrijven als: maximaal 3 euro per inwoner over een periode van 5 jaar. Vertaald betekent dit in het eerste jaar voor elke inwoner een euro, in 5 jaar in gelijke stappen teruglopend naar 0 euro.

Het startkapitaal van de AGEM Coöperatie is bedoeld:

- voor de uitbesteding van werkzaamheden aan de energieleveringspartner (via white label);
- om klanten te werven voor de levering van groene stroom en gas;
- om de energiebesparing te stimuleren;
- om een start te maken met de lokale opwekking van duurzame energie door bedrijven te faciliteren.

In de eerste jaren gaat AGEM een eigen verdienmodel ontwikkelen, waardoor het volledig zelfstandig kan draaien. Zo kan het verminderde startkapitaal van de gemeenten opgevangen worden.

Gaat het startkapitaal ook direct naar duurzame energie projecten?

Nee. De facilitering/financiering van duurzame energie projecten komt vanuit de ontwikkelings- en/of exploitatiepoot van AGEM en niet direct uit het startkapitaal. De gemeenten lopen bij het ter beschikking stellen van het startkapitaal daarom geen risico in de projecten die leiden tot lokale opwekking (AGEM Ontwikkeling / AGEM Exploitatie). Die ontwikkel- en exploitatieprojecten zullen apart gefinancierd worden en hiervoor is aparte besluitvorming (binnen de AGEM) nodig.

Beslissingen over lokale opwekkingprojecten staan te allen tijde op zichzelf, wat betekent dat gemeenten hun stem behouden als het gaat om het vormgeven van de beoogde decentrale energievoorziening.

Verder worden de ontwikkelings- en exploitatiepoot (AGEM Ontwikkeling en AGEM Exploitatie) uit oogpunt van risicobeheersing gesplitst. Bij oplevering van een installatie vindt verkoop plaats van de Ontwikkeling BV naar Exploitatie BV.

Hoe ziet AGEM er fysiek uit?

De AGEM gaat geen groot kantoor betrekken. Natuurlijk zijn er contactgegevens, maar de AGEM bevindt zich daar waar het werk is, alles zo lean & mean mogelijk. Het beeld is dat de AGEM verspreid door de regio op verschillende locaties zichtbaar en aanwezig is. Tijdens de kwartiermakersfase hebben verschillende partijen een tijdelijke (passanten-) werkplek aangeboden.

Hoe ziet de financiële dekking van het startkapitaal er uit?

Als dekking van het startkapitaal voor de AGEM Coöperatie wordt voorgesteld om de vrijval van energiebudgetten in de gemeentebegroting als gevolg van gerealiseerde besparingen te halen. Een vrijgeval budget dat aangesproken kan worden, is het voordeel dat wordt gehaald uit de aanbesteding van de inkoop van energie. De collectieve inkoop van (nu nog grijze) energie is voordelig uitgevallen (slim ingekocht) en daarnaast is er een besparingsslag gemaakt binnen de gemeentelijke gebouwen. Conform de voorwaarden van duurzaam inkopen wordt de nu ingekochte grijze energie verduurzaamd/vergroend. Dit gebeurt rechtstreeks en direct door de inkoop van zogenaamde groencertificaten (van bij voorbeeld windenergie van Nederlandse bodem). Door het geld te investeren in AGEM wordt de energie ook verduurzaamd, maar dan indirect en op een wat langere termijn. Regionale groencertificaten zijn nog niet verkrijgbaar, maar door de inzet van AGEM over een paar jaar wel.

De financiering van lokale opwekking van duurzame energie gaat waarschijnlijk via een revolverend principe. De AGEM kan hierdoor de Achterhoekse marktpartijen blijvend faciliteren in het opzetten en exploiteren van duurzame energieopwekking.

Is AGEM geen (verkapte) overheidssteun?

Het aspect staatssteun is een aandachtspunt, maar is in het stadium van AGEM in oprichting nog niet aan de orde. Op het moment dat de AGEM Coöperatie een feit is, wordt verder invulling gegeven aan de werkmaatschappijen van AGEM (energiebedrijf, ontwikkeling en exploitatie). Dan wordt het punt staatssteun actueel en zal hieraan getoetst worden. AGEM wil haar activiteiten uitvoeren zonder dat er sprake is van staatssteun.

Waarom AGEM terwijl in Winterswijk al een duurzaam energiebedrijf (DEW) is gestart waarin we mee zouden kunnen participeren?

De AGEM en het initiatief in Winterswijk zijn niet helemaal met elkaar vergelijkbaar. Zo is het gebied dat de AGEM als verzorgingsgebied (de hele Achterhoek) beoogt, groot genoeg om stevig in de markt te kunnen verankeren.

Daarnaast komen de baten van het model uit Winterswijk deels bij de ROVA terecht. De AGEM wil alle winsten inzetten voor de lokale productie van duurzame energie. Maar het één wil het ander niet uitsluiten. De AGEM en DEW zoeken idealiter wel de samenwerking op.

Welke risico's lopen gemeenten bij participatie in AGEM?

Het risico dat de verschaffers van het startkapitaal lopen is zo groot als het verschaft kapitaal.

Hoewel de voorbereidingen zijn gericht op een langdurig en succesvol bestaan van de AGEM bestaat de kans dat na de eerste jaren duidelijk wordt dat onvoldoende inkomsten gegenereerd worden en/of dat de lokale productie onvoldoende wordt gerealiseerd om AGEM zelfstandig voort te laten bestaan. In dat geval zijn de kosten gemaakt zonder bijbehorende inkomsten.

Na oprichting van de AGEM Coöperatie kan door de aandeelhouders besloten worden om dekking van het startkapitaal te zoeken in de winstmarges die het energiebedrijf en/of de ontwikkelingspoot van AGEM gaan maken.

Wie is er verantwoordelijk als er geen energie aan de klant wordt geleverd?

Als AGEM door een storing aan het leveringsnetwerk geen energie kan leveren, is niet AGEM Energiebedrijf verantwoordelijk, maar de netbeheerder Alliander.

Wat gebeurt er in 2012 rond de AGEM (in oprichting)?

In de eerstkomende maanden spreken de gemeenten zich uit over participatie in AGEM Coöperatie en het beschikbaar stellen van het financiën als startkapitaal voor de AGEM Coöperatie.

Ja zeggen tegen participatie in de AGEM Coöperatie en het beschikbaar stellen van startkapitaal betekent dat de AGEM Coöperatie opgericht kan worden en organisatorisch verder opgezet en ingevuld kan worden. Onder voorbehoud van daadwerkelijke oprichting kan de AGEM verplichtingen aangaan om zo een start te maken met de werving van klanten voor de levering van groene stroom en gas, om de energiebesparing te stimuleren en om een start te maken met de lokale opwekking van duurzame energie

Bij positieve besluitvorming over AGEM en dus fiat voor deelname in de AGEM Coöperatie worden de stichtingsakte en de statuten gemaakt. In de statuten wordt onder meer geregeld hoe het bestuur van de coöperatie samengesteld wordt en welke bevoegdheden (mandaat e.d.) zij krijgt.

Nadat AGEM Coöperatie formeel een feit is, kan de hele organisatorische structuur (AGEM Levering, AGEM Ontwikkeling en AGEM Exploitatie) verder worden uitgewerkt en ingevuld. Zo wordt parallel aan of direct na de formele oprichting van AGEM Coöperatie de poot AGEM Levering oftewel het energiebedrijf opgericht (levering van groene (Achterhoekse) energie en het energieloket).

Hoe de besluitvorming door de raden over de oprichting van AGEM Levering en de uitvoering van haar bedrijfsactiviteiten zal zijn, is ook afhankelijk van het mandaat dat de raden geven aan de vertegenwoordigers van de gemeente in het bestuur van de AGEM Coöperatie (oftewel hoe de statuten zijn opgesteld).

De opwek-activiteiten (AGEM Ontwikkeling en AGEM Exploitatie) kunnen in aparte BV's ondergebracht worden waar sprake kan zijn van externe aandeelhouders. Aangezien sprake zal zijn van aparte ondernemingen met eigen aandeelhouders zal op technisch en financieel inhoudelijk gebied (het toetsen van businesscases van opwek-activiteiten) de besluitvorming waarschijnlijk plaats vinden binnen de ondernemingen zelf.

Wat gebeurt er over 5 jaar met AGEM?

De startkapitaalleverende gemeenten doen dit verspreid over 5 jaar. In deze periode gaat AGEM zelf een verdienmodel ontwikkeld en kan als alles goed verloopt op eigen benen staan. Wanneer dit zover is, stapt de overheid uit AGEM en is het de bedoeling dat de markt het oppakt. De rol van de overheid wordt dan opnieuw bekeken.